

STATISZTIKA

Az európai uniós finanszírozású operatív programokhoz kapcsolódó 2019 I. félévi közbeszerzési eljárások adatai

Varga László, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2020.2.4

Címszavak: statisztika, közbeszerzés, eljárásrend, európai uniós támogatás, operatív program2

2019 I. félévében az összes eredményesen¹ zárult közbeszerzési eljárás 42,6%-a (2074 db) kötődött európai uniós támogatáshoz², ami az eljárások értékét tekintve 32,4%-ot jelentett (541,5 Mrd Ft). Ezen eljárásokon belül a kkv-k 94,1%-ban voltak nyertes ajánlattevők, ami a közbeszerzések értékét tekintve 63,8%-os (345,4 Mrd Ft) hányadot jelentett. Az EU-s finanszírozáshoz kapcsolódó eljárások több, mint felét (60,8%) a regionális/helyi szintű ajánlatkérők bonyolították le (158,8 Mrd Ft értékben), 16,3%-át pedig a támogatott szervezetek (93,6 Mrd Ft értéket alkotva), nem sokkal megelőzve az egyéb ajánlatkérők 13,4%-os arányát (amelyekhez 91,4 Mrd Ft tartozott). A közjogi szervezetek, a közszolgáltatók, és a központi szintű ajánlatkérők az EU-s finanszírozású eljárások értékének hozzávetőleg azonos hányadát alkották (egyenként 12%-ot), miközben együttesen hozzájuk tartozott az európai uniós forrást felhasználó közbeszerzések körülbelül tizede (9,5%).

Az 1. táblázatban operatív programok szerint vizsgálva az adatokat látható, hogy 2019 I. félévében a Terület és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódott a legtöbb EU-s finanszírozású eljárás, ezt követte a Vidékfejlesztési Program (VP) és a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP). Az imént felsorolt három kezdeményezés együttesen alkotta 2019 I. félévében az EU-s támogatást tartalmazó eljárások 70,8%-át, a közbeszerzések értéke alapján ugyanakkor 39,5%-os arányt tettek ki. A Környezeti és

1. táblázat: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó 2019 I. félévi közbeszerzési eljárások adatai operatív programok szerint

Operatív program megnevezése	Eljárások száma (db)	Összérték (Mrd Ft)	Eljárások számának aránya (%)	Eljárások értékének aránya (%)
TOP	788	105,5	38,0%	19,5%
VP	347	46,0	16,7%	8,5%
GINOP	333	62,5	16,1%	11,5%
EFOP	324	30,8	15,6%	5,7%
KEHOP	137	162,2	6,6%	30,0%
VEKOP	41	13,3	2,0%	2,5%
IKOP	18	107,7	0,9%	19,9%
* Egyéb	86	13,5	4,1%	2,4%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

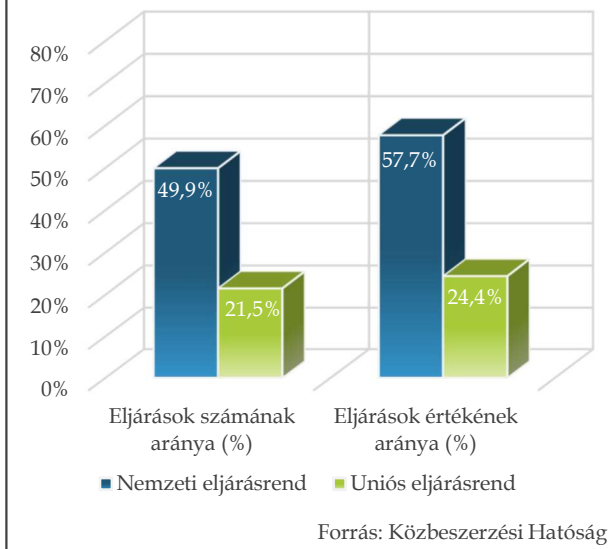
* Megjegyzés: az "egyéb" kategóriában a Belső Biztonsági Alap, az Interreg Együttműködési Program, a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program, illetve egyéb programok szerepelnek.

Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP) eljárásainak értéke volt a legnagyobb (162,2 Mrd Ft, 30%-os hányadot alkotva), miközben az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Programhoz (IKOP) kötődött a második legmagasabb értékarány (19,9%, 107,7 Mrd Ft). Az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programhoz (EFOP) az eljárások értékének mindössze 5,7%-a tartozott, a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) pedig a közbeszerzések száma és értéke alapján is relatív kis hányadot tett ki 2019 I. félévében.

¹ Az adatok nem tartalmazzák azon eljárásokat, amelyek keretmegállapodás megkötésére irányultak.

² Az erre vonatkozó adatok – amelyek az eredménytájékoztató hirdetményekben található „a beszerzés európai uniós alapokból finanszírozott projekttel és/vagy programmal kapcsolatos” mező alapján – azt mutatják, hogy a közbeszerzések összértékének mekkora részéhez kapcsolódott európai uniós forrás (az adatok tehát nem a közbeszerzési eljárásokban felhasznált európai uniós források támogatási intenzitását mutatják).

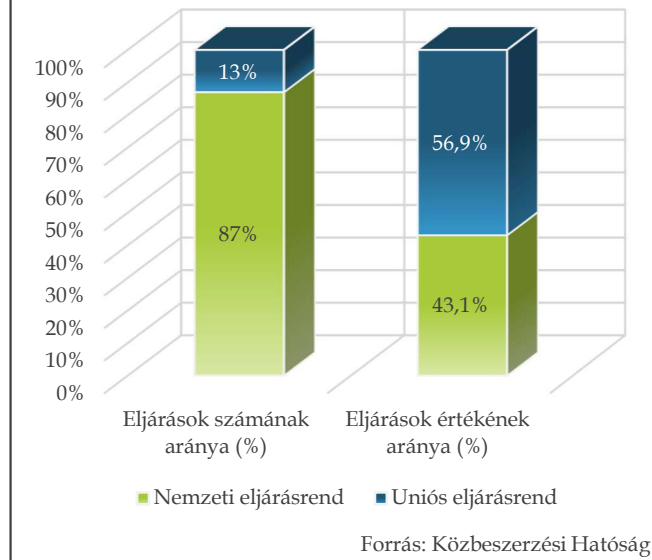
1. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó eljárások számának és értékének aránya (%) az eljárásrendeken belül, 2019 I. félév

Az 1. ábrán látható, hogy a nemzeti eljárásrenden belül az eljárások hozzávetőleg fele kapcsolódott európai uniós támogatáshoz, ami értékarányt tekintve 57,7%-ot jelentett. Az uniós eljárásrenden belül a közbeszerzések mindössze ötöde kötődött EU-s finanszírozáshoz, amelyek az összes uniós eljárásrendű közbeszerzés értékének hozzávetőleg negyedét (24,4%) alkották. 2019 I. félévében a nemzeti eljárásrendű és európai uniós finanszírozást felhasználó közbeszerzések relatív több, kisebb értékű eljárásból tevődtek össze, miközben az uniós eljárásrendben az EU-s finanszírozást tartalmazó eljárások kevesebb, de nagyobb értékű közbeszerzéseket foglaltak magukba. Ezt támasztják alá a 2. ábrán szereplő adatok is, amelyek alapján az EU-s támogatást tartalmazó eljárásokon belül 87%-ot tettek ki a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések, miközben ezen eljárások értéke 43,1%-ot alkotott az összes EU-s finanszírozású eljárás értékéből. Emellett az uniós eljárásrendű közbeszerzések 13%-os hányadához 56,9%-os értékarány tartozott az európai uniós támogatást felhasználó eljárásokon belül.

A 3. ábrán lévő adatok az operatív programok szerinti megoszlást mutatják a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések szerint, amelyekben a TOP és VP projektekhez kapcsolódó eljárások száma és értéke is együttesen közel kétharmados hányadot tett ki 2019 I. félévében. Jelentősnek bizonyultak még az EFOP projektek, amelyekhez az EU-s támogatást felhasználó nemzeti

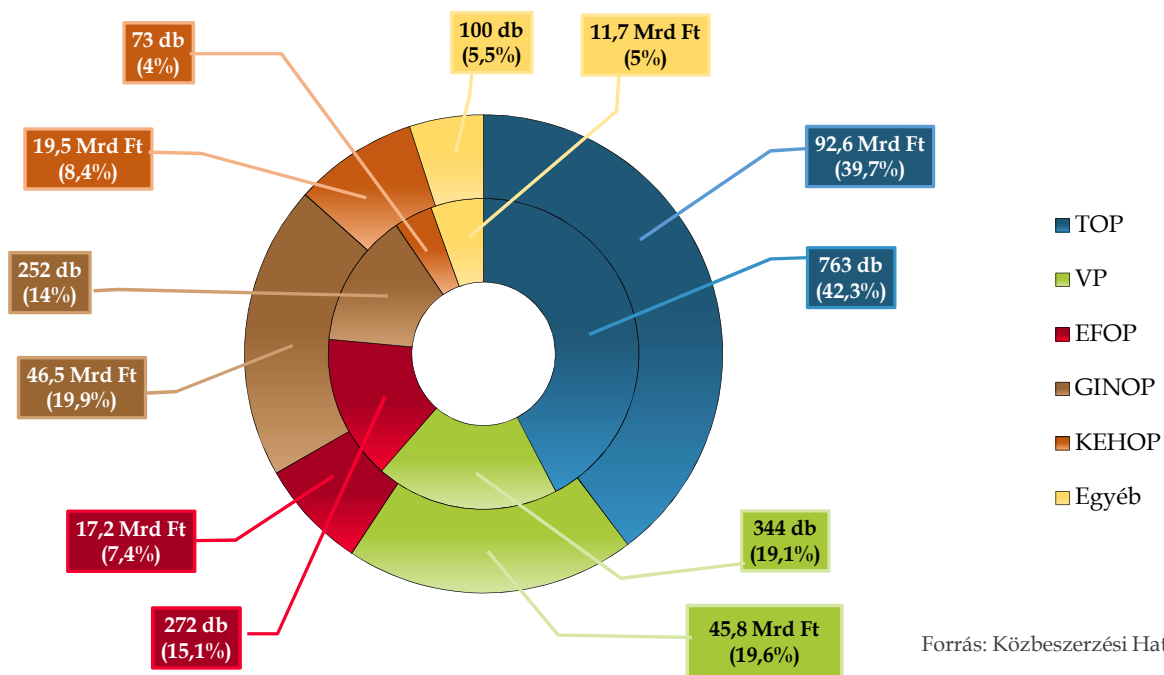
2. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó eljárások számának és értékének megoszlása (%) eljárásrendek szerint, 2019 I. félév

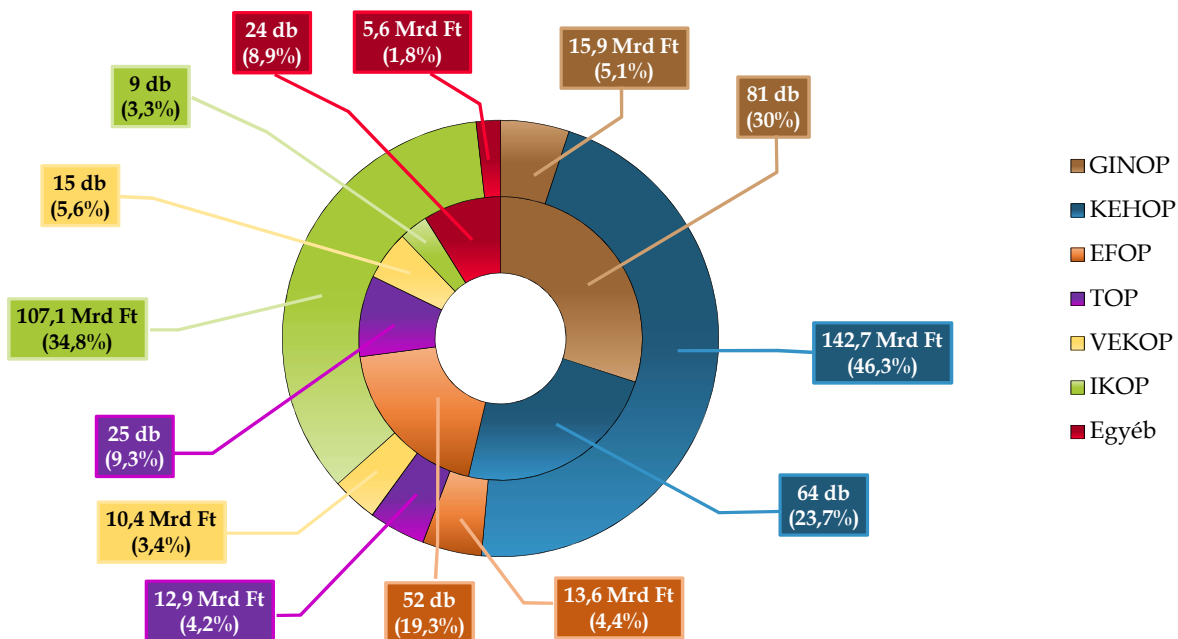
eljárásrendű közbeszerzések 15,1%-a tartozott, nem sokkal megelőzve a GINOP (14%) projektek eljárásait, amelyek értékei a nemzeti eljárásrenden belül a TOP projektek (92,6 Mrd Ft, 39,7%) után a második legnagyobb arányt alkották (19,9%, 46,5 Mrd Ft), alig meghaladva a VP projektek közbeszerzéseinek értékét (45,8 Mrd Ft, 19,6%). Az egyéb operatív programok, mind az IKOP vagy a VEKOP az eljárások száma és értéke alapján is 6%-nál kisebb hányadot jelentettek 2019 I. félévében a nemzeti eljárásrendű közbeszerzéseken belül.

Az EU-s támogatást felhasználó uniós eljárásrendű közbeszerzések megközelítőleg harmada (30%) a GINOP-hoz kötődött, amelyet a KEHOP (23,7%) valamint az EFOP (19,3%) projektek eljárásai követték. A TOP, VEKOP, és IKOP projektek a közbeszerzések számát tekintve kevésbé bizonyultak jelentősnek az uniós eljárásrenden belül, ugyanakkor az IKOP közbeszerzésekhez nagyobb érték kapcsolódott (107,1 Mrd Ft, 34,8%), mint a VEKOP, EFOP, GINOP és TOP projektekhez együttesen. Az egyéb operatív programok, mint például a KÖFOP (Közigazgatás- és Közszolgáltatás- Fejlesztési Operatív Program), a RSZTOP (Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program) vagy a CEF (Európai Hálózatfejlesztési Eszköz) együttes értéke mindössze 1,8%-ot tett ki, miközben eljárásaik száma 8,9%-os arányt jelentett az uniós eljárásrendű EU-s forrást tartalmazó közbeszerzéseken belül (4. ábra).

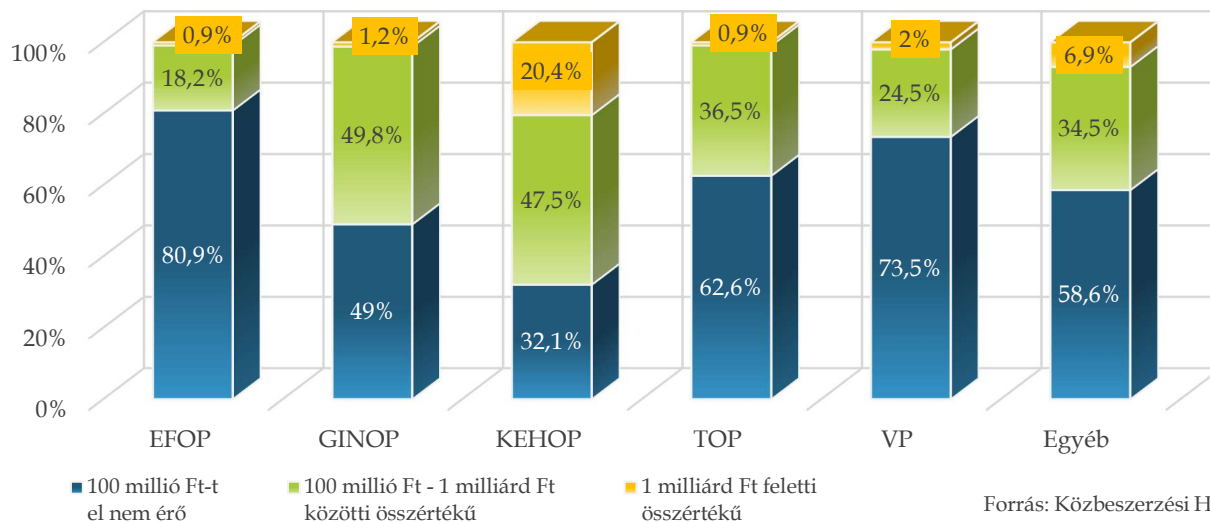
3. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó eljárások számának és értékének aránya (%) operatív programok szerint a nemzeti eljárásrendben, 2019 I. félév

4. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó eljárások számának és értékének aránya (%) operatív programok szerint az uniós eljárásrendben, 2019 I. félév

5. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó operatív programok eljárásainak megoszlása (%) érték kategóriák szerint, 2019 I. félév

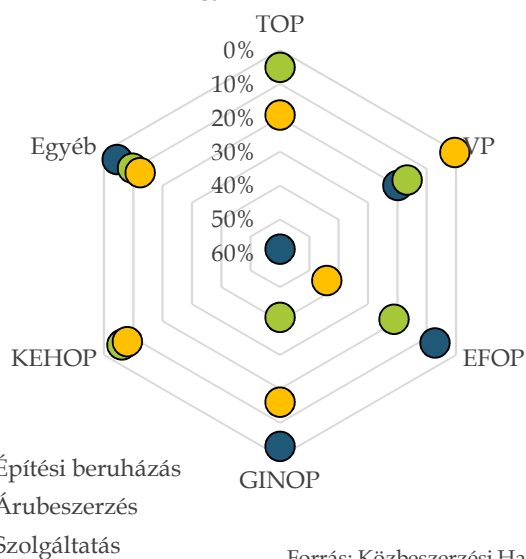

Értékkategóriák szerint vizsgálva az adatokat arra a következtetésre jutunk, hogy az EU-s finanszírozású eljárások sok, relatív kis értékű közbeszerzéshez kapcsolódtak 2019 I. félévében. A 100 millió forintot el nem érő eljárások az EFOP projektek megközelítőleg négyötödét (80,9%) tették ki, legalacsonyabb hányadban (32,1%) pedig a KEHOP projektek esetén fordultak elő. Ez utóbbi EU-s finanszírozású operatív program esetén a 100 millió és 1 milliárd forint közötti összértékű közbeszerzések aránya (47,5%) az egyik legnagyobb bizonyult, nem sokkal elmaradva a GINOP projektek esetén fennálló 49,8%-os hányadtól. Az 1 milliárd forint feletti összértékű közbeszerzések az imént említett KEHOP projektek körülbelül ötödét alkották (20,4%), amelyek megközelítőleg kétszer akkora hányadot tettek ki, mint az összes többi operatív program 1 milliárd forint feletti eljárásai együttesen. A VP projektekhez kötődő EU-s finanszírozású közbeszerzések megközelítőleg háromnegyede (73,5%) 100 millió forint alatti összértékkel bírt, és körülbelül egynegyedük (24,5%) volt 100 millió és 1 milliárd forint közötti. A TOP projektek eljárásainak 62,6%-a nem érte el a 100 millió forintot, miközben 36,5%-a tartozott a 100 millió és 1 milliárd forint közötti kategóriába (5. ábra).

A beszerzés tárgya szerint elemezve az adatokat megállapítható, hogy 2019 I. félévében az európai uniós támogatást felhasználó közbeszerzések a legtöbb esetben és a legnagyobb értékében az építési beruházásokhoz kötődtek, továbbá az árubeszerzések meghaladták

a szolgáltatásokkal kapcsolatos közbeszerzéseket mind az eljárások száma és értéke alapján. Az egyes projekteket figyelembe véve a 6. ábrán látható adatok azt mutatják, hogy az építési beruházások 58,7%-ban a TOP projektekhez tartoztak, miközben hozzávetőleg egyötödös arányt (19,9%) tettek ki a VP projektek esetén. A legtöbb árubeszerzés (41,2%) a GINOP operatív programhoz kötődött, 21,2%-os arányban pedig az EFOP-hoz tartozó projektek részeként valósultak meg 2019 I. félévében. A szolgáltatások közül az EFOP bizonyult a

6. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó projektek eljárásainak megoszlása (%) a beszerzés tárgya szerint, 2019 I. félév

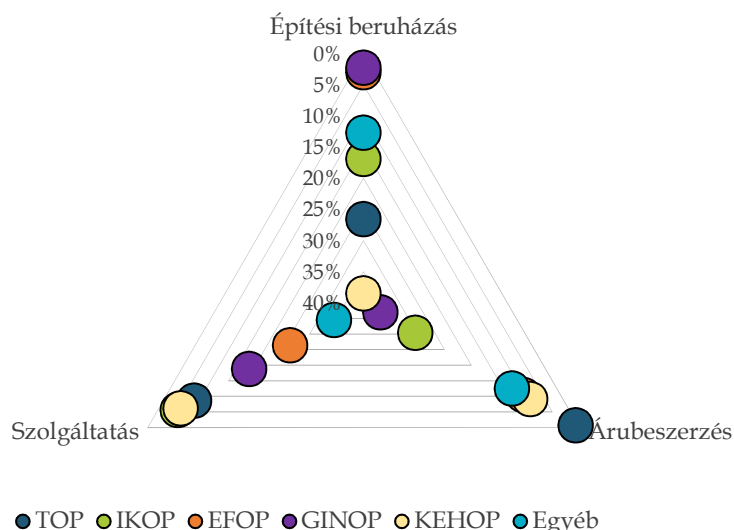

legjelentősebbnek az európai uniós forrást felhasználó eljárások számát tekintve (44,1%-os aránnyal), miközben minden ötödik szolgáltatással kapcsolatos EU-s finanszírozású közbeszerzés a TOP operatív program-hoz kapcsolódott.

Az eljárások értékét tekintve az EU-s forrást tartalmazó építési beruházásokon belül a KEHOP eljárásai voltak a legszámottevőbbek (38,5%-kal), miközben a TOP operatív programhoz tartozó közbeszerzések is jelentős hányadot alkottak (26,6%). Az EU-s finanszírozású áru-beszerzéseken belül a legnagyobb értékarányt (36,9%) a GINOP eljárásai jelentették, ami közel négyszerese volt a KEHOP operatív programhoz tartozó áru-beszerzések értékének (9,1%), miközben az IKOP projektek szintén jelentős hányadot (30,4%) alkottak e kategórián belül (7. ábra). A 2019 I. félévében megvalósult európai uniós forrású szolgáltatásokkal kapcsolatos eljárások értékének körülbelül negyede (26,4%) az EFOP-hoz tartozott, miközben a TOP, IKOP, és KEHOP operatív programokhoz kötődő szolgáltatások értékei együttesen akkora hányadot jelentettek, mint a GINOP-hoz tartozó szolgáltatások értékaránya (körülbelül 20%-os részt alkotva).

A 8. ábrán az európai uniós támogatást felhasználó 2019 I. félévi közbeszerzések operatív programok szerinti csoportosítása látható az eljárások hossza (időtartama) szerint, ahol a közbeszerzési napok száma az eljárás megindításának dátumától (az ajánlati/részvételi felhívás közzétételétől) az eredménytájékoztató hirdetemény közzétételének dátumáig lett figyelembe véve. Az eljárások a KEHOP projektek esetén tartottak a legtovább, nem sokkal meghaladva a GINOP és az

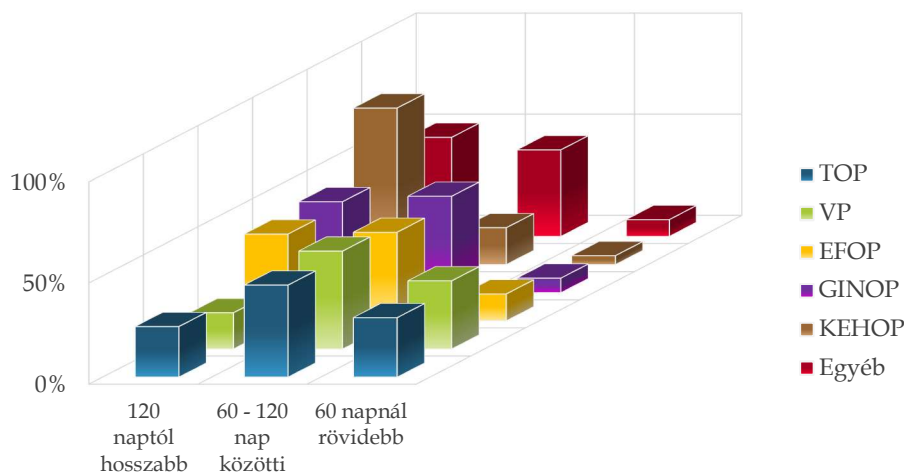
7. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó projektek értékének megoszlása (%) a beszerzés tárgya szerint, 2019 I. félév

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

EFOP projektek közbeszerzéseinek időtartamát. Viszonylag rövid idő alatt bonyolították le 2019 I. félévében a VP és TOP eljárásait, amelyek esetén a 60 napnál rövidebb időtartam alá eső közbeszerzések a legnagyobb arányt alkották a többi operatív programhoz képest. A legjellemzőbb ugyanakkor a 60 - 120 nap közötti időintervallum volt 2019 I. félévében az európai uniós forrást felhasználó közbeszerzések esetén.

8. ábra: Az EU finanszírozáshoz kapcsolódó operatív programok eljárásainak megoszlása (%) az eljárások hossza szerint, 2019 I. félév

Forrás: Közbeszerzési Hatóság